Hornovltavská kotlina

Hornovltavská kotlina je mimořádným územím. Její zvláštnost je dána geografickou polohou v plochém údolí mezi šumavskými hřbety. Jde o mrazovou kotlinu ve srážkovém stínu hraničního hřebene s velkými teplotními výkyvy. Její podoba je definována meandrujícím tokem Vltavy, který svou přirozenou dynamikou tvoří různorodé biotopy přirozeného bezlesí. To mohou být vrchoviště údolního typu s rozptýlenými porosty dřevin, vlhké louky často s kolísající hladinou podzemní vody, porosty vysokých ostřic, i vegetace vodních rostlin.

Do 50. let 20. století byla niva Vltavy hojně využívána k zemědělskému hospodaření i ruční těžbě rašeliny.

Louky na říčních terasách byly v minulosti sklízeny na podestýlku pro hospodářská zvířata, ale dnes často leží ladem. Ohrožení pro celou Hornovltavskou kotlinu je zvyšující se množství živin, které jsou přinášeny z okolních intenzivně využívaných pastvin.

Z pohledu rostlinných druhů je Hornovltavská kotlina často jihozápadním okrajem výskytu druhů, jejichž hlavní centrum rozšíření leží od nás směrem na severovýchod v centru eurasijského kontinentu. Většinou jsou to druhy tolerantní k výraznějšímu střídání teplot a srážek během roku, které snáší prostředí s častou teplotní inverzí.

FLORA DES BÖHMERWALDES
KVĚTENA ŠUMAVY

Vltavský luh • Moldautal

Das Obere Moldaubecken

Das Obere Moldautal ist ein außerordentliches Gebiet. Seine Besonderheit ist durch die geografische Lage in einem flachen Tal unter den Böhmerwälder Rücken gegeben. Es geht um einen Kaltluftsee im Regenschatten des Grenzkammes mit großen Temperaturschwankungen. Seine Gestalt ist durch den mäandrierenden Flusslauf der Moldau definiert, der mit seiner natürlichen Dynamik verschiedenartige Biotope des natürlichen Offenlandes bildet. Das können Hochmoore des Taltyps mit zerstreuten Baumbeständen, Wiesen der feuchten Standorte mit schwankendem Grundwasserspiegel, Bestände von hohen Seggen sowie die Vegetation von Wasserpflanzen sein.

Bis in die 1950er Jahre wurde die Moldauaue zur Landwirtschaft sowie dem manuellen Torfabbau häufig in Anspruch genommen.

Die Wiesen auf den Flussterrassen wurden in der Vergangenheit für Streu für Nutztiere geerntet, aber heute liegen sie oft brach. Die Gefährdung für das ganze Obere Moldaubecken stellt die ansteigende Menge von Nährstoffen dar, die von intensiv genutzten Weiden gebracht werden.

Aus der Sicht der Pflanzenarten ist das Obere Moldaubecken oft der südwestliche Rand des Vorkommens solcher Arten, deren Verbreitungszentrum in Richtung von uns im Nordosten des eurasischen Kontinentes gelegen ist. Oft sind es Arten, die zu einem bedeutenderen Temperatur- und Niederschlagswechsel während des Jahres tolerant sind und die Umwelt mit einer häufigen Temperaturinversion vertragen.

rojovník bahenní • Sumpf-Porst

kosatec sibiřský • Sibirische Schwertlilie

tavolník vrbolistý
Weidenblättriger Spierstrauch

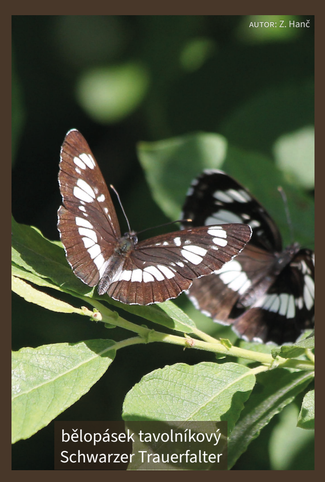

bělopásek tavolníkový
Schwarzer Trauerfalter

jirnice modrá • Blaue Himmelsleiter

rozrazil dlouholistý
Langblättriger Ehrenpreis

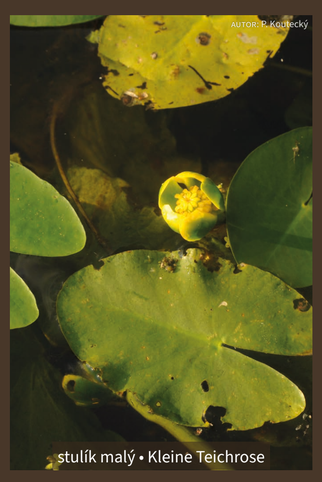

stulík malý • Kleine Teichrose

Z nápadných druhů je to například rojovník bahenní (*Rhododendron tomentosum*) nebo kosatec sibiřský (*Iris sibirica*) lemující tok řeky. Na okrajích tůní a slepých ramen roste tavolník vrbolistý (*Spiraea salicifolia*), na nějž je vázán motýl bělopásek tavolníkový (*Neptis rivularis*).

Jirnice modrá (*Polemonium caeruleum*) a rozrazil dlouholistý (*Veronica maritima*) mají v Hornovltavské kotlině svou jedinou původní oblast výskytu, jinde na Šumavě nerostou nebo byly pěstovány pro okrasu.

Vodní rostliny jsou důležitou součástí ekosystému Hornovltavské kotliny. V čistých vodách tůní a slepých ramen se zde vyskytuje vzácný stulík malý (*Nuphar pumila*).

Von den auffälligen Arten sind es zum Beispiel der Sumpf-Porst (*Rhododendron tomentosum*) oder die Sibirische Schwertlilie (*Iris sibirica*), die den Flusslauf umsäumt. An Rändern von Tümpeln und Altwasser wächst der Weidenblättrige Spierstrauch (*Spiraea salicifolia*), an den der Schwarze Trauerfalter (*Neptis rivularis*) gebunden ist.

Die Blaue Himmelsleiter (*Polemonium caeruleum*) und Langblättriger Ehrenpreis (*Veronica maritima*) haben ihr einziges ursprüngliches Gebiet des Vorkommens im Oberen Moldaubecken, in den anderen Gebieten des Böhmerwaldes sie wachsen nicht oder wurden sie wahrscheinlich als Zierpflanze gepflanzt.

Die Wasserpflanzen sind ein wichtiger Bestandteil des Ökosystems des Oberen Moldaubeckens. An sauberen Gewässern von Tümpeln und Altwasser kommt hier die seltene Kleine Teichrose (*Nuphar pumila*) vor.

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für regionale Entwicklung
Evropský fond pro regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern – Tschechische Republik
Česká republika – Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká fakulta
Faculty of Science

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
University of South Bohemia in České Budějovice

SNSB Staatliche Naturwissenschaftliche Sammlungen Bayerns

NATIONALPARK Bayerischer Wald

florasilvaegabretae.eu